

EUROOPA ÜLEMKOGU

Brüssel, 5. veebruar 2010 (08.02)
(OR. en)

EUCO 6/1/09
REV 1

CO EUR 6
CONCL 4

SAATEMÄRKUSED

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Delegatsioonid

Teema: **EUROOPA ÜLEMKOGU**
10.–11. DETSEMBER 2009

JÄRELDUSED

Delegatsioonidele edastatakse lisas Euroopa Ülemkogu (10.–11. detsember 2009) järelduste muudetud versioon.

Uus Lissaboni leping võimaldab liidul täielikult keskenduda ees seisvate probleemide lahendamisele. Lähikuudel jätkub töö, et tagada Lissaboni lepingu täielik rakendamine, eelkõige seoses Euroopa välisteenistuse loomise ja kodanike algatusel õigusaktide vastuvõtmisega. Märkides, et majandusolukord näitab stabiliseerumise märke, rõhutas Euroopa Ülemkogu, kuivõrd tähtis on töötada välja usaldusväärsed ja koordineeritud strateegiad laiapõhjalistest stimuleerimispoliitikatest loobumiseks, kui majanduse elavnemine on täielikult tagatud. EL on viimastel kuudel teinud suuri edusamme reguleeriva raamistiku tugevdamisel, eelkõige seoses nõukogus saavutatud kokkuleppega olemuslikult uue Euroopa finantsjärelevalve struktuuri kohta. Kuna EL seisab silmitsi suurte struktuuriliste väljakutsetega, tuleb hinnata Lissaboni strateegia mõju ja välja töötada uus strateegia, milles võetakse uusi probleeme arvesse. Euroopa Ülemkogu võttis vastu uue mitmeaastase tegevuskava aastateks 2010–2014 ehk Stockholmi programmi, mis võimaldab arendada edasi vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala. Euroopa Ülemkogu arutas, kuidas EL saaks kõige paremini aidata kaasa Kopenhaageni kliimamuutuste konverentsil eduka tulemuse saavutamisele. Korrates oktoobri kohtumisel kokkulepitud seisukohta, kinnitas ülemkogu ELi ja liikmesriikide valmisolekut panustada aastatel 2010–2012 kiiresse rahastamisse 2,4 miljardit eurot aastas. Euroopa Ülemkogu võttis vastu avaldused Iraani ja Afganistani kohta.

o
o o

Euroopa Ülemkogu kohtumisele eelnes Euroopa Parlamendi presidendi Jerzy Buzeki ettekanne, millele järgnes arvamuste vahetamine.

o
o o

I. Institutsioonilised küsimused

1. Euroopa Ülemkogu tervitab Lissaboni lepingu jõustumist 1. detsembril. Leping tagab liidule stabiilse ja püsiva institutsioonilise raamistiku ning võimaldab liidul täielikult keskenduda eesseisvatele probleemidele.
2. Rootsi eesistumise ajal toimunud intensiivne ettevalmistustöö, mida käsitletakse eesistujariigi aruandes (EUCO 5/09), on võimaldanud Lissaboni lepingul sujuvalt jõustuda. 1. detsembril asus Herman van Rompuy Euroopa Ülemkogu eesistuja ametikohale ja Catherine Ashton liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ametikohale.
3. Euroopa Ülemkogu palub kõrgel esindajal esitada Euroopa Ülemkogu poolt 29. oktoobril 2009 vastuvõetud eesistujariigi aruande põhjal piisavalt varakult ettepaneku Euroopa välisteenistuse korralduse ja toimimise kohta, et ettepaneku saaks koos sellega seotud õigusaktidega vastu võtta 2010. aasta aprilli lõpuks. Liikmesriigid annavad selles valdkonnas jätkuvalt oma panuse.

4. Euroopa Ülemkogu tervitab komisjoni poolt kodanikualgatuse küsimuses üldsusega konsulteerimise alustamist. Ülemkogu kutsub komisjoni üles esitama võimalikult kiiresti õigusakti ettepaneku, et selle saaks 2010. aasta esimesel poolaastal vastu võtta.
5. Euroopa Ülemkogu 2008. aasta detsembri ja 2009. aasta juuni järeldest lähtuvalt esitas Hispaania valitsus ettepaneku aluslepingute muutmiseks Euroopa Parlamendi koosseisu käsitlevate üleminekumeetmete osas. Euroopa Ülemkogu otsustas konsulteerida Euroopa Parlamendi ja komisjoniga, et see ettepanek võimalikult varakult läbi vaadata.

II. Majandus-, finants- ja tööhõiveolukord

6. Majandus- ja finantskriis on tekitanud maailmamajandusele tõsiseid raskusi ja toonud kaasa raskeima majanduslanguse pärast 1930ndaid aastaid. Kriisiga võitlemiseks on EL ja liikmesriigid rakendanud mitmeid erakorralisi meetmeid, sealhulgas Euroopa majanduse elavdamise kava alates 2008. aasta detsembrist. Toetusmeetmed on olnud keskse tähtsusega nii finantsturgude vastu usalduse taastamisel ja nende nõuetekohase toimimise tagamisel kui ka kriisist majanduskasvule ja tööhõivele tuleneva mõju pehmendamisel.
7. Majandusolukord näitab stabiliseerumise märke ja usaldus hakkab suurenema. Prognoosid lubavad majandustegevuse tasast elavnemist 2010. aastal, millele 2011. aastal peaks järgnema tugevam kasv. Siiski jääb olukord ebakindlaks ja hapraks ning eeldatavalt halveneb tööhõive- ja sotsiaalne olukord 2010. aastal veelgi. Seetõttu tuleks jätkata majanduse toetamise poliitikate rakendamist, kuni majanduse elavnemine on täielikult tagatud. Ootuste kinnistamiseks ja usalduse tugevdamiseks kinnitab Euroopa Ülemkogu taas, kuivõrd tähtis on töötada välja ja teha teatavaks usaldusväärsed ja koordineeritud strateegiad laiapõhjalistest stimuleerimispoliitikatest loobumiseks.

Väljumisstrateegiad

8. Euroopa Ülemkogu peab oluliseks, et fiskaalset väljumisstrateegiat rakendataks stabiilsuse ja kasvu pakti raames, mis jääb ELi eelarveraamistiku nurgakiviks. Oluline vahend riigi rahanduse usaldusväarsuse taastamiseks on eelkõige nõukogu poolt 2. detsembril vastu võetud soovitused riikidele, kelle suhtes kohaldatakse ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlust. Sellega seoses kordab Euroopa Ülemkogu oma 20. oktoobri järeldusi fiskaalse väljumisstrateegia kohta ja tuletab meelde, et strateegia kohaselt peab eelarve konsolideerimine ületama sihttaseme, milleks on 0,5 % SKPst aastas, ning sellega peavad kaasnema eelarve jätkusuutlikkust toetavad struktuurireformid. Eelarve konsolideerimisega tuleks alustada hiljemalt 2011. aastal või veelgi varem mõnes liikmesriigis, kus majandusolud seda võimaldavad, eeldusel et komisjoni prognoosid näitavad jätkuvalt, et majanduse elavnemine kiireneb ja muutub suudab ise oma hoogu säilitada.
9. Vaja läheb laiapõhjalisemaid väljumisstrateegiaid, milles võetakse samuti arvesse vajadust finantstoetuskeemide kasutamine lõpetada. Nõukogu poolt 2. detsembril 2009 kehtestatud finantssektori toetamise lõpetamise põhimõtted peavad suunama edasist tööd. Äärmiselt oluline on töötada välja koordineeritud lähenemisviis, milles võetakse arvesse finantsstabiilsust ja iga liikmesriigi olukorda ning millega nähakse finantsasutustele ette piisavad stiimulid, et lõpetada nende sõltumine riigi rahalisest toetusest.
10. Euroopa Ülemkogu rõhutas, et negatiivse kaasmõju vältimiseks peaks riigi toetusmeetmetest järkjärguline loobumine toimuma liikmesriikides koordineeritult, väljumisstrateegiate ajastamisel tuleks vastavalt nõukogu 2. detsembri 2009. aasta järeldustele võtta arvesse paljusid elemente ning sõltuvalt iga liikmesriigi olukorrast peaks toetusmeetmest loobumine algama riigigarantiidest.
11. Euroopa Ülemkogu innustab nõukogu jätkama väljumisstrateegiatega seotud tööd ja andma ülemkogule 2010. aasta juunis aru nii eelarve kui finantssektori osas.

Finantsturud, sealhulgas järelevalve

12. Finantskriis on teinud ilmseks praeguse finantsasutuste reguleeriva raamistiku ja järelevalvekorra puudused. Euroopa Ülemkogu tunnustab kiiret ja otsustavat tegutsemist nõukogus, kes on leppinud kokku täiesti uues Euroopa finantsjärelevalve struktuuris. Uus struktuur luuakse selleks, et taastada tarbijate ja investorite usaldus finantsturgude vastu, pakkuda paremat kaitset tulevaste finantsmullide ja majanduskriiside eest ning suurendada stabiilsust ja viia järelevalve vastavusse turgude tegeliku integreeritusega.

13. Euroopa Ülemkogu tervitab nõukogus kokku lepitud üldist lähenemisviisi Euroopa Liidu uue järelevalveraamistiku paketi suhtes. Uus Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu tagab Euroopa Liidule süsteemi makrotasandi usaldatavusriskide jälgimiseks ning väljastab riskihoiatusi ja soovitusi parandusmeetmeteks, kui sellised riskid on märkimisväärsed. Kolm uut pangandus-, kindlustus- ja väärtpaberiturgude järelevalveasutust töötavad välja ühised tehnilised standardid, neil on suur koordineeriv roll järelevalvekolleegiumides, nad suudavad finantskriiside korral tulemuslikult tegutseda ning nad tagavad ELi õigusaktide järjepideva kohaldamise muu hulgas siduva vahendusmehhanismi abil. Euroopa Ülemkogu jääb ootama Euroopa Parlamendiga peetavaid läbirääkimisi eesmärgiga võtta ettepanek kiiresti vastu, nii et uue süsteemi saaks käivitada 2010. aastal.

14. Nõukogu poolt kapitalinõuete direktiivi muudatuste suhtes vastu võetud üldine lähenemisviis on veel üks samm finantssektori reguleerimise karmistamise suunas, pidades silmas võimalikke finantskriise. Sellega tugevdatakse kapitalinõudeid teatavate pangandustegevuste jaoks ning nähakse ette selged ja siduvad tasustamiseskirjad, mis on kooskõlas G20 juhtide poolt kokkulepituga. Finantssektoris kohaldatav tasustamispoliitika peab soodustama head ja tõhusat riskide juhtimist ning peaks aitama ära hoida tulevasi majanduskriise. Euroopa Ülemkogu ootab nüüd Euroopa Parlamendilt kiiresti lõplikule kokkuleppele jõudmist. Euroopa Ülemkogu kutsub finantssektorit üles viivitamata rakendama häid tasustamistavasid ja innustab sellega seoses liikmesriike kiiresti kaaluma lühikeses perspektiivis kättesaadavaid võimalusi. Euroopa Ülemkogu tervitab komisjoni kavatsust selliste tasustamispehmete rakendamist hoolikalt jälgida. Samuti kutsub Euroopa Ülemkogu üles tegema täiendavaid edusamme võitluses pangandussektori protsüklilisusega ja palub komisjonil esitada 2010. aastal täiendavaid ettepanekuid, võttes arvesse Baseli komitees tehtavat tööd.
15. Euroopa Ülemkogu rõhutab, kuivõrd tähtis on uuendada finantsasutuste ja nende poolt teenindatava ühiskonna vahelist majanduslikku ja ühiskondlikku kokkulepet ning tagada üldsusele kasu headel aegadel ja kaitsta teda riskide eest. Euroopa Ülemkogu innustab IMFi kaaluma oma läbivaatamise käigus kõiki võimalusi, sealhulgas kindlustustasud, kriisilahendusfondid, tingimuslikud kapitalikokkulepped ja ülemaailmne finantstehingute maks.

Euroopa Ülemkogu kutsub kooskõlas oma 2009. aasta oktoobri järeldustega nõukogu ja komisjoni üles määrama kindlaks peamised põhimõtted, mida uus ülemaailmne korraldus peaks järgima.

16. Euroopa Ülemkogu rõhutab ka vajadust kiirendada tööd alternatiivsete investeerimisfondide valitsejaid käsitleva direktiivi eelnõuga, milles tuleks käsitleda ka asjakohase tasustamispoliitika küsimust. Ülemkogu tervitab komisjoni kavatsust esitada 2010. aastal õigusaktide ettepanekud tuletisinstrumentide turu stabiilsuse ja läbipaistvuse parandamiseks.

ELi uus 2020. aasta strateegia

17. EL seisab silmitsi suurte struktuuriliste väljakutsetega. Seetõttu töötati kümme aastat tagasi välja Lissaboni strateegia. Strateegiast on olnud kasu Euroopa konkurentsivõimet suurendava raamistiku loomisel ja struktuurireformide läbiviimise innustamisel. Nüüd on saabunud aeg hinnata Lissaboni strateegia mõju ja eelkõige suunata pilk tulevikku. Võttes arvesse kriisi mõju majandusele ja sotsiaalvaldkonnale ning pidades silmas rahvastiku vananemisest, suurenevast ebavõrdsusest ja kliimamuutustest tulenevaid probleeme, on rohkem kui eales varem vaja uut lähenemisviisi. Konkurentsivõime edasiseks parandamiseks ja ELi jätkusuutliku kasvu potentsiaali suurendamiseks tuleb poliitika keskendada pikaajalistele reformidele ambitsioonika ja uuendatud strateegia raames.
18. Juba tehtud tööle tuginedes tuleks Euroopa Ülemkogu kevadise kohtumiseni jäänud aega kasutada selleks, et määrata kindlaks ELi 2020. aasta strateegia elemendid ja analüüsida, kuidas tagada riigi rahanduse jätkusuutlikkus, säilitades samas investeringud ja sotsiaalhoolekande, kuidas luua kaasavat ja tõhusat tööturгу, kuidas veelgi tugevdada siseturгу ja kuidas täiel määral kasutada väliskaubanduse ja avatuse vastastikust kasu. Muud analüüsimist vajavad olulised küsimused on seotud kasuga, mis tuleneb keskkonnahoidlikumast majandusest, ärikliima paranemisest (eriti VKEde ja tööstusbaasi jaoks) ja meie majanduse teadmusbaasi täiustamisest, sealhulgas teadusuuringutest ja innovatsioonist. Sellega seoses tuleks teha jõupingutusi majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse ning soolise võrdõiguslikkuse tagamiseks.
19. Samal ajal kutsub Euroopa Ülemkogu uuesti läbi mõtlema kasutatavat metoodikat; vaja on tõhusamat ja läbipaistvamat juhtimisstruktuuri, mille eesmärk on saavutada käegakatsutavaid tulemusi. Sellega seoses on otsustava tähtsusega poliitikameetmete järelevalve ja hindamine. Samuti vajab täiendavat läbimõtlemist see, kuidas parandada majanduspoliitikate koordineerimist ja parimal viisil kasutada riigipõhiseid soovitusi, et tugevdada siseriiklike ja ELi meetmete vahelist seost, ja kuidas tööturu osapoolte ning piirkondlike ja kohalike ametiasutuste aktiivsema kaasamise abil tugevdada riikide vastutust.

20. Euroopa Ülemkogu võtab teadmiseks, et komisjon on alustanud konsultatsioone tulevase strateegia üle, ja jääb ootama arutelu sihte seadva ettepaneku üle 2010. aastal võimalikult varakult, pidades silmas strateegia üle peetavat põhjalikku arutelu, sealhulgas ülemkogu 2010. aasta kevadisel kohtumisel.

Säästva arengu strateegia

21. Säästev areng jääb ka Lissaboni lepingu alusel üheks Euroopa Liidu põhieesmärgiks. Nagu on rõhutatud eesistujariigi aruandes liidu säästva arengu strateegia 2009. aasta läbivaatamise kohta (16818/09), pakub strateegia endiselt välja pikaajalise visiooni ning see on üldiseks poliitikaraamistikuks kõikidele liidu poliitikatele ja strateegiatele.
22. Mitmed jätkusuutmatud suundumused nõuavad kiiret tegutsemist. Märkimisväärsed lisapingutusi tuleb teha kliimamuutuste ohjamiseks ja kliimamuutustega kohanemiseks, transpordisektori suure energiatarbimise vähendamiseks ja praeguse bioloogilise mitmekesisuse ja loodusvarade vähenemise protsesside tagasipööramiseks. Üleminek kindlale ja säästvale vähe sisendeid kasutavale süsinikuvaesele majandusele nõuab tulevikus suuremat tähelepanu. Prioriteetsed meetmed tuleks strateegia tulevaste läbivaatamiste käigus selgemini kindlaks määrata. Juhtimist, sealhulgas rakendamist, järelevalvet ja järelmeetmete võtmise mehhanisme tuleks tugevdada, näiteks seostades strateegia kindlamalt ELi 2020. aasta strateegia ja teiste valdkondadevaheliste strateegiatega.
23. Euroopa Ülemkogu tervitab komisjoni kavatsust luua Euroopa äärepoolseimate alade foorum, mis oleks avatud kõikidele liikmesriikidele ja äärepoolseimatele piirkondadele, nagu on kirjeldatud komisjoni 17. oktoobri 2008. aasta teatises. Foorumi avakohtumine toimub 27.-28. mail 2010 Brüsselis ja seejärel iga kahe aasta järel.

24. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde eesmärki viia läbi ulatuslik eelarve läbivaatamine, mis hõlmab kõiki ELi kulutuste ja ressursside aspekte. Euroopa Ülemkogu palub komisjonil esitada aruanne, et ta saaks 2010. aasta jooksul anda suuniseid prioriteetide kohta. Euroopa Ülemkogu ootab, et komisjon esitaks ettepaneku järgmise mitmeaastase finantsraamistiku kohta hiljemalt 2011. aasta juuliks.

III. Stockholmi programm – avatud ja turvaline Euroopa, mis on oma kodanike teenistuses ja kaitseb neid

25. Euroopa Ülemkogu kinnitab taas oma pühendumust jätkata sellise vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala arendamist, mis on ELi kodanike ja kõikide sellel alal elavate isikute teenistuses ning kaitseb neid. Viis aastat pärast Haagi programmi algust on liidul käes aeg vaadata läbi oma poliitika uutele väljakutsetele tõhusaks vastamiseks, kasutades täiel määral Lissaboni lepingu pakutavaid võimalusi. Sel eesmärgil võttis Euroopa Ülemkogu vastu uue mitmeaastase tegevuskava aastateks 20102014, mida nimetatakse Stockholmi programmiks.
26. Euroopa Ülemkogu on seisukohal, et järgmiste aastate prioriteediks peaks olema keskendumine kodanike ja teiste isikute huvidele ja vajadustele, kelle ees on ELil vastutus. Väljakutseks on tagada põhiõiguste ja -vabaduste ning terviklikkuse austamine, tagades samas Euroopas turvalisuse. Äärmiselt oluline on see, et õiguskaitsemeetmed ning üksikisikute õiguste kaitseks võetavad meetmed, õigusriigi põhimõtted ja rahvusvahelise kaitse eeskirjad oleksid sidusad ja vastastikku üksteist tugevdavad. Stockholmi programm pöörab keskset tähelepanu allpool esitatud prioriteetidele.

27. **Kodakondsuse ja põhiõiguste edendamine.** Euroopa kodakondsus peab muutuma käegakatsutavaks tegelikkuseks. Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala peab eelkõige olema ühtne ala, kus põhivabadused on kaitstud. Schengeni ala laienemine peab jätkuma. Põhiväärtusteks on inimeseksuse ja inimväärikuse ning muude põhiõiguste hartas ja Euroopa inimõiguste konventsioonis sätestatud õiguste austamine. Näiteks tuleb kõnealuste õiguste kasutamist ja kodanike eraelu puutumatust kaitsta ka väljaspool riigipiire, eelkõige isikuandmete kaitse tagamise kaudu. Arvestada tuleb kaitsetus olukorras olevate inimeste erivajadusi ning Euroopa kodanikel ja muudel isikutel peab olema võimalik oma konkreetseid õigusi täielikult kasutada Euroopa Liidus ja vajaduse korral ka väljaspool liidu piire.
28. **Õiguse- ja õiglusepõhine Euroopa.** Euroopa õigusruumi loomisel tuleb liikuda sügavuti, et ületada praegune killustatus. Erilist tähelepanu tuleks pöörata mehhanismidele, millega lihtsustatakse inimeste juurdepääsu õigusasutustele, nii et nad saavad kaitsta oma õigusi kogu liidus. Samuti tuleks parandada õigusalatöötajate vahelist koostööd ja nende koolitamist ning eraldada ressursse, et kõrvaldada takistused teiste liikmesriikide õiguslike otsuste tunnustamisel.
29. **Kaitset osutav Euroopa.** Tuleks töötada välja sisejulgeoleku strateegia, et parandada veelgi julgeolekut ELis ning seeläbi kaitsta Euroopa kodanike elu ja turvalisust ning võidelda organiseeritud kuritegevuse, terrorismi ja muude ohtudega. Strateegia eesmärk peaks olema õiguskaitse, piirihalduse, kodanikukaitse, katastroofide ohjamise valdkonnas tehtava koostöö ning kriminaalasjades tehtava õiguslase koostöö tugevdamine, et muuta Euroopa turvalisemaks. Peale selle peab Euroopa Liit toetuma oma töös liikmesriikidevahelisele solidaarsusele ja kasutama täiel määral ELi toimimise lepingu artiklit 222.
30. **Juurdepääs Euroopale globaliseerunud maailmas.** Nende isikute juurdepääs Euroopale, kelle puhul on tunnistatud nende õiguspärast huvi siseneda ELi territooriumile, tuleb muuta tulemuslikumaks ja tõhusamaks. Samal ajal peavad liit ja liikmesriigid tagama oma kodanike julgeoleku. Integreeritud piirihaldust ja viisapoliitikat tuleks pidada nende eesmärkide saavutamise vahendiks.

31. ***Euroopa vastutus, solidaarsus ja partnerlus rände- ja varjupaigaküsimustes.*** Tulevikku suunatud ja tervikliku, solidaarsusel ja vastutusel põhineva Euroopa rändepoliitika väljatöötamine on jätkuvalt Euroopa Liidu keskne eesmärk. Tuleb rakendada tulemuslikult kõik asjakohased õigusaktid ning täiel määral tuleb kasutada selle valdkonna vastavaid ametkondi ja asutusi. Hästi juhitud ränne võib olla kasulik kõikidele sidusrühmadele. Euroopa sisserände- ja varjupaigapakt on selge alus edasisteks arenguteks kõnealuses valdkonnas. Euroopa vajab paindlikku poliitikat, mis reageerib liikmesriikide prioriteetidele ja vajadustele ning võimaldab rändajatel kasutada täielikult oma potentsiaali. Jätkuvalt on eesmärgiks ühise varjupaigasüsteemi loomine 2012. aastal ning kaitset vajavatele isikutele tuleb tagada juurdepääs õiguslikult turvalistele ja tõhusatele varjupaigamenetlustele. Selleks et säilitada ELis usaldusväärsed ja jätkusuutlikud sisserände- ja varjupaigasüsteemid, tuleb vastavalt Euroopa Ülemkogu 2009. aasta oktoobri kohtumise järeldustele lisaks ennetada ja kontrollida ebaseaduslikku rännet ja sellega võidelda, kuna EL seisab silmitsi ebaseaduslike rändevoogude kasvava survega, mis puudutab eelkõige välispiiril, sealhulgas lõunapiiril asuvaid liikmesriike.
32. ***Euroopa roll globaliseerunud maailmas – välismõõde.*** Vabaduse, turvalisuse ja õiguse valdkonna ELi poliitika välismõõtme tähtsus rõhutab vajadust suurendada nimetatud poliitikate integreerimist Euroopa Liidu üldisesse poliitikasse. Välismõõde on oluline meie ees seisvate peamiste probleemide käsitlemiseks ning see annab ELi kodanikele suuremad võimalused teha koostööd ja ajada äri riikidega kogu maailmas. Vabaduse, turvalisuse ja õiguse valdkonna välismõõde on otsustava tähtsusega element käesoleva programmi eesmärkide edukaks elluviimiseks ning seda tuleks eelkõige arvesse võtta ja see peaks eelkõige olema täielikult sidus ELi välispoliitika kõigi muude aspektidega.
33. Euroopa Ülemkogu kutsub komisjoni üles esitama hiljemalt 2010. aasta juunis vastu võetava Stockholmi programmi rakendamise tegevuskava ning koostama 2012. aasta juuniks vahearuande.

IV. Kopenhaageni kliimamuutuste konverents

34. Kopenhaageni konverents on rahvusvahelise üldsuse jaoks ajalooline võimalus, et tegutseda koos kliimamuutuste probleemile vastamiseks. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde oma läbirääkimispositsiooni, mille ta 30. oktoobril 2009 vastu võttis. Kõik osalised peavad pühenduma täielikult sellele, et saavutada ülemaailmne, laiaulatuslik, ambitsioonikas ja poliitiliselt siduv Kopenhaageni kokkulepe, mis hõlmab kõiki Bali tegevuskava osasid ja tugineb Kyoto protokollil olulistele elementidele. Kopenhaagenis kokkuleppe saavutamise eeltingimus on see, et mõõtmiseks, aruandluseks ja kontrolliks kasutatakse ühiselt kokku lepitud, läbipaistvaid ja rahvusvahelisi standardeid, tagades sel viisil kohustuste, meetmete ja toetuse läbipaistvuse ja neist kinnipidamise. Sellega seoses toetab Euroopa Liit rahvusvahelise keskkonnahaldamise parandamiseks tehtavaid jõupingutusi. Kokkuleppe tulemusena tuleks viimistleda 1. jaanuaril 2013. algavat perioodi hõlmav õiguslikult siduv kokkulepe eelistatavalt kuue kuu jooksul pärast Kopenhaageni konverentsi.
35. Sellega seoses tervitab Euroopa Ülemkogu mitme riigi antud lubadusi vähendada heitkoguseid. Meie ühine eesmärk peab olema hoida globaalne soojenemine allapoole teaduslikel andmetel põhinevat kaht kraadi. Mõned osalised ei ole veel esitanud sellele eesmärgile vastavaid pakkumisi. Euroopa Ülemkogu kutsub arenenud riike üles tegema seda viivitamatult ning arengumaid – eelkõige arenenumaid nende hulgast – pühenduma asjakohastele kliimamuutuste leevendamise meetmetele.
36. Euroopa Liit tegutseb kliimamuutustega võitlemise eesliinil. Osana 2012. aasta järgset perioodi hõlmavast ülemaailmsest ja laiaulatuslikust kokkuleppest kordab EL taas oma tingimuslikku pakkumist viia heitkoguste vähendamine 2020. aastaks 30 %-ni võrreldes 1990. aasta tasemega, tingimusel et teised arenenud riigid kohustuvad saavutama sellega võrreldava heitkoguste vähendamise taseme ning arengumaad annavad igaüks oma kohustustele ja suutlikkusele vastava panuse.

37. Kopenhaageni kokkulepe peaks sisaldama sätteid viivitamatu tegutsemise kohta alates 2010. aastast. Euroopa Ülemkogu tunnistab, et selleks läheb vaja suuremahulist finantstoetust. Rahvusvahelise üldsuse kiire toetus peaks tähendama spetsiifilist ja eraldi abi kliimamuutustega kohanemiseks ja nende leevendamiseks, sealhulgas metsanduse valdkonnas, ning kliimamuutustega võitlemise suutlikkuse tugevdamiseks, pöörates erilist tähelepanu haavatavatele ja vähim arenenud riikidele. EL kutsub arenenud riike üles teatama, milline on nende panus sellesse toetusesse vastavalt Euroopa Ülemkogu oktoobrikuise kohtumise järeldustele. EL on kindel, et 7 miljardi euro suurune üldsumma aastas on saavutatav. EL ja selle liikmesriigid on aastatel 2010–2012 valmis kiiresse rahastamisse panustama 2,4 miljardit eurot aastas.
38. Lisaks tunnistab Euroopa Ülemkogu vajadust aastaks 2020 märkimisväärselt suurendada riikliku ja erasektori rahastamisvoogusid ning kordab oma 2009. aasta oktoobri järeldusi. Sellega seoses kinnitab Euroopa Ülemkogu taas kohustust anda õiglane panus rahvusvahelise avaliku sektori poolsesse toetusse.

V. Laienemine

39. Euroopa Ülemkogu kinnitab laienemist ning stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessi käsitlevad järeldused, mille nõukogu võttis vastu 8. detsembril 2009.

VI. Välissuhted

Areng

40. Euroopa Ülemkogu tunnistab, et majanduskriis avaldab jätkuvalt mõju kõige vaesematele, kinnitab veel kord oma ametliku arenguabi alaseid kohustusi ning pöördub selle küsimuse juurde tagasi 2010. aasta juuni kohtumisel enne ÜRO tippkohtumist.

Idapartnerlus ja Vahemere Liit

41. Euroopa Ülemkogu tervitab idapartnerluse rakendamise alustamist pärast selle käivitamist 7. mail 2009 Prahast toimunud tippkohtumisel ning võtab rahuloluga teadmiseks hiljutised sammud ja algatused ELi ja selle partnerite suhete tugevdamiseks ja süvendamiseks. Euroopa Ülemkogu rõhutab, et Euroopa Liit on võtnud kohustuseks idapartnerlust edasi rakendada ja edendada partnerriikide poliitilisi ja sotsiaalmajanduslikke reforme, hõlbustades nende lähenemist Euroopa Liidule.
42. Euroopa Ülemkogu rõhutab ELi ja Vahemere piirkonna partnerriikide tõhustatud partnerluse tähtsust ning tervitab suhete kindlustamise protsessi ja samuti püüdlusi tugevdada koostööd ja dialoogi ning Vahemere Liidu struktuuride loomist.

Iraan

43. Euroopa Ülemkogu võtab vastu lisas esitatud avalduse Iraani kohta.

Afganistan

44. Euroopa Ülemkogu võtab vastu lisas esitatud avalduse Afganistani kohta.

AVALDUS IRAANI KOHTA

Euroopa Ülemkogu rõhutab, et Euroopa Liit on 2004. aastast saadik teinud tööd Iraani tuumaprogrammi küsimusele diplomaatilise lahenduse leidmiseks. Euroopa Ülemkogu väljendab oma sügavat muret selle pärast, et Iraan ei ole senini teinud midagi, et taastada rahvusvahelise üldsuse usaldus selle suhtes, et Iraani tuumaprogramm on eranditult rahumeelset laadi. Asjaolu, et Iraan on oma kohustusi rikkudes ehitanud salajase uraani rikastamisrajatise Qomi lähisteles, ning avaldus kavatsuse kohta ehitada veel rajatisi, on veelgi süvendanud Euroopa Ülemkogu muret.

Euroopa Ülemkogu kutsub taas Iraani täitma täielikult ja viivitamata ÜRO Julgeolekunõukogu ja IAEA asjakohaste resolutsioonide kohaseid kohustusi, eelkõige IAEA juhatajate nõukogu 27. novembri 2009. aasta resolutsioonis sätestatud nõudeid.

Euroopa Ülemkogu avaldab kahetsust, et Iraan ei ole IAEAga kokku leppinud Teherani uurimisreaktori tuumkütusega varustamise kavas, mis aitaks tekitada usaldust, rahuldades samas Iraani vajadust meditsiinis kasutatavate radioisotoopide järele.

Euroopa Ülemkogu märgib sügava murega, et Iraan ei ole vastu võtnud Hiina, Prantsusmaa, Saksamaa, Venemaa, Ühendkuningriigi, Ameerika Ühendriikide ja ELi kõrge esindaja Javier Solana korduvaid pakkumisi täiendavalt arutada Iraani tuumaprogrammi ning muid vastastikust huvi pakkuvaid küsimusi. Siiski pühendub Euroopa Ülemkogu jätkuvalt Iraani tuumaprogrammi küsimusele diplomaatilise lahenduse leidmisele. Ettepanek läbirääkimisteks on jätkuvalt jõus.

Euroopa Liit jätkab Iraani tuumaküsimuse kõikide aspektide läbivaatamist ning otsustab rööpse lähenemisviisi alusel järgmiste sammude üle. Euroopa Liit on jätkuvalt valmis tegema Iraaniga koostööd, et leida kõnealusele küsimusele lahendus läbirääkimiste teel, kui Iraan peaks sel eesmärgil konkreetseid otsuseid tegema. Siiski nõuavad Iraani jätkuv tahtmatus oma rahvusvahelisi kohustusi täita ning Iraani ilmne huvi puudumine läbirääkimisi jätkata selget reageeringut, eelkõige asjakohaste meetmete võtmist. Kooskõlas rööpse lähenemisviisiga toetab Euroopa Liit ÜRO Julgeolekunõukogu võetavaid meetmeid, kui Iraan jätkab hoidumist tuumaprogrammialasest koostööst rahvusvahelise üldsusega. Euroopa Liit on valmis võtma vajalikke samme selle ÜRO Julgeolekunõukogu protsessiga kaasas käimiseks. Euroopa Ülemkogu kutsub ELi välisministreid üles kaaluma, milliseid edasisi samme seoses selle eesmärgiga võtta järgmisel välissuhete nõukogu istungil.

Euroopa Ülemkogu väljendab taas sügavat muret seoses inimõiguste rikkumistega Iraanis. Euroopa Liit jätkab oma mureküsimuste tõstatamist Iraani valitsuse ees ning Iraanile tema rahvusvaheliste kohustuste, sealhulgas rahvusvahelisest kodaniku- ja poliitiliste õiguste paktist tulenevate kohustuste meeldetuletamist. Euroopa Ülemkogu kordab oma üha süvenevat muret nende Iraanis viibivate Euroopa Liidu missioonide isikkoosseisu liikmete ja nende Euroopa kodanike olukorra pärast, kelle üle on hiljuti kohut mõistatud, ning kutsub jätkuvalt üles nad viivitamatult ja tingimusteta vabastama. Mis tahes ühe liikmesriigi vastu suunatud tegevust käsitatakse terve ELi vastu suunatud tegevusena.

AVALDUS AFGANISTANI KOHTA

Euroopa Ülemkogu kordab ELi suurt pühendumust edendada Afganistanis ja Pakistanis stabiilsust ja arengut.

Sellea seoses rõhutab Euroopa Ülemkogu, et EL on valmis toetama president Hamid Karzaid oma kohustuste täitmisel, mida ta võttis oma ametisse astumisel peetud kõnes viies peamises valdkonnas: julgeolek, valitsemissektor ja korruptsioonivastane tegevus, majanduse, sealhulgas põllumajanduse areng, rahu ja leppimine ning piirkondlik koostöö. See nõuab rahvusvaheliste jõupingutuste tihedat ja strateegilist koostööd ÜRO Afganistani abimissiooni (UNAMA) juhtimisel.

Euroopa Ülemkogu tuletab meelde, et EL on alustanud kõnealust piirkonda käsitleva tegevuskava abil otsustavate sammude tegemist, et muuta tugevamaks, ühtsemaks ja sidusamaks lähenemisviis, millest lähtutakse ELi tegevustes Afganistanis ja Pakistanis.

Euroopa Ülemkogu tervitab hiljutist president Obama teadet, et Ameerika Ühendriigid suurendavad oma kohalolekut ning pühendumist Afganistani ja Pakistani toetamisele. Kõnealune teade tuleb ajal, mil rahvusvaheline üldsus tervikuna pöörab küsimusele uut tähelepanu ja võtab uuenenud kohustusi. Euroopa Liit on valmis Afganistani probleemide lahendamisel tegema tihedat koostööd Afganistani, Ameerika Ühendriikide ja teiste partneritega rahvusvahelise üldsuse hulgas.

Euroopa Ülemkogu rõhutab, et Afganistanis esinevate probleemide käsitlemisel on vaja jätkuvalt järgida kõikehõlmavat lähenemisviisi, tuginedes poliitiliste, tsiviil- ja arenguvaldkonna ning sõjalistele vahenditele. Keskenduda tuleb sellele, et Afganistani valitsus saaks järk-järgult võtta riiklikul ja piirkondlikul tasandil täieliku vastutuse riigi julgeoleku tagamisel, stabiliseerimisel ning sotsiaalse ja majandusarengu kindlustamisel ja saavutada reaalseid tulemusi. Sellega seoses rõhutab Euroopa Ülemkogu eelkõige vajadust suurendada Afganistani suutlikkust. Euroopa Liit ja selle liikmesriigid kulutavad Afganistanis juba praegu umbes 1 miljard eurot aastas mitmesugusele tsiviilvaldkonna, poliitika ja arenguga seotud tegevusele, millele lisandub ELi liikmesriikide suur panus julgeoleku tagamisele rahvusvaheliste julgeoleku abijõudude raames. Euroopa Ülemkogu kordab, et EL on pühendunud Afganistani politsei ja õigussektori toetamisele, muu hulgas ELi politseimissiooni kaudu Afganistanis.

28. jaanuaril 2010. aastal toimub Londonis rahvusvaheline konverents. Euroopa Ülemkogu loodab, et Afganistani valitsus võtab sel puhul selgeid kohustusi seoses valitsemissektoriga, eelkõige piirkondliku tasandi valitsemisega, korruptsioonivastaste meetmetega, uimastitevastase võitlusega, taasintegreerimise ja sotsiaal-majandusliku arenguga ning tugevate suhete loomisega oma naabritega ja kogu piirkonnas. Vastuseks sellele eeldame rahvusvaheliselt kogukonnalt uuendatud poliitilist toetust julgeoleku tagamisele, valitsussektorile ja majandusarengule, muu hulgas parandades rahvusvahelist kooskõlastusstruktuuri. See konverents on seega sammuks vastutuse Afganistani ametivõimudele üleandmise suunas.

EUROOPA ÜLEMKOGULE ESITATUD DOKUMENTIDE NIMEKIRI

- Eesistujariigi eduaruanne Euroopa Ülemkogule Lissaboni lepingu rakendamise kohta (dok EUCO 5/09)
- ELi säästva arengu strateegia läbivaatamine 2009. aastal – Eesistujariigi aruanne (dok 16818/09)
- Ministrite avaldus: EJKP kümme aastat – probleemid ja võimalused (dok 15649/09 + COR1 + COR2)
- Nõukogu 8. detsembri 2009. aasta järeldused laienemise ning stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessi kohta (dok 17169/1/09 REV1)
- Nõukogu 2. detsembri järeldused väljumisstrateegiate kohta (dok 17066/09)
- Nõukogu (ECOFIN) eesistuja kiri finantsjärelevalve vallas tehtud edusammude kohta (dok 17398/09)
- Stockholmi programm – avatud ja turvaline Euroopa kodanike teenistuses ja nende kaitsel (17024/09)
- Nõukogu 16. novembri 2009. aasta järeldused integreeritud merenduspoliitika kohta (15175/1/09 REV1)

=====